

HAFSLUND KRAFT AS
Postboks 1098
2605 LILLEHAMMER

Vår ref.: 2025/16190-4

Deres ref.:

Dato: 27.11.2025

Nesbyen kommune - Rehabilitering av Nes Kraftstasjon - Uttalelse med hensyn til automatisk fredete kulturminner

Vi viser til e-post av 21. oktober 2025 fra Hafslund Kraft AS til Buskerud fylkeskommunes seksjon Kulturarv, med spørsmål om nødvendigheten av arkeologiske registrering i forbindelse med rehabilitering av Nes kraftstasjon. Vi viser videre til e-post av 30. oktober fra fylkeskommunen til Hafslund Kraft AS, som etterlyser kart og bedre grunnlag for en uttalelse, samt til foreløpige arealbrukskart fra Hafslund Kraft AS i e-post av 25. november 2025.

Nes kraftstasjon ligger på gbnr. 50/49, 50/1 og 50/43 om lag 5 km nord for Nesbyen sentrum, det vil si vest for Rv7 og mellom Målarmoen i nord og Nedre Skjong i sør. Det aktuelle kraftverket ble iverksatt i 1967.

Ifølge de nevnte kartene skal et apparatanlegg med tilhørende høyspentlinjer i sørvest saneres, mens et nytt skal etableres nærmere selve kraftstasjonen, inntil Alfarvegen. I tillegg skal det anlegges en skredvoll vest for dette, mens området umiddelbart nord for kraftstasjonen skal benyttes som deponi- og riggområde. Som det påpekes i sistnevnte brev fra Hafslund Kraft AS, vil tiltakene finne sted i et miljø som i stor grad bærer preg av utbyggingen av stasjonen på 1960-tallet, med planeringer og andre inngrep.

Området rundt den eksisterende kraftstasjonen er ikke befart i sakens anledning. Uttalelsen med hensyn til automatisk fredete kulturminner gis derfor på grunnlag av en gjennomgang av arkiv- og kartmateriale. Fylkeskommunen kjenner ikke til automatisk fredete kulturminner i umiddelbar nærhet til stasjonen. En gransking av *LiDAR*-data (flybåren bakkescan med høyoppløste høydedata) fra området indikerer heller ikke at det fins forhøyninger eller forsenkninger som kan tolkes som menneskeskapte og potensielle automatisk fredete kulturminner der det nå planlegges inngrep/tiltak.

Etter en helhetsvurdering av terrengets karakter og de skisserte inngrepenes relativt begrensede omfang vurderer vi det som lite sannsynlig at det fins bevarte automatisk fredete kulturminner i området som berøres av den beskrevne rehabiliteringen. Vi har derfor ingen merknad til realiseringen av planene, og vi finner det ikke nødvendig å gjennomføre en arkeologisk registrering (jf. kulturminnelovens § 9).

KULTUR kulturarv

Postadresse: Postboks 3563, 3007 DRAMMEN

Besøksadresse: Hauges gate 89, 3019 Drammen

Telefon: 32 80 85 00

E-post: post@bfk.no

Internett: www.bfk.no

Org.nr.: 930580260

Imidlertid kjenner vi fra tidligere til tre fangstgroper (ID 42753, ID 3309 og ID 52494) og en kullgrop (ID 52492) innenfor et begrenset område ca. 300–600 m sør for kraftstasjonen. Kullgropa er undersøkt og datert til seinmiddelalderen. Det skal opprinnelig ha vært flere kull- eller fangstgroper i nærområdet, men som tidligere har blitt fjernet i forbindelse med veibygging.

I lys av dette kan det ikke utelukkes at det har vært og fortsatt kan finnes automatisk fredete kulturminner her (f.eks. der skredvollen er tegnet inn), og at alle spor etter menneskelig aktivitet, som er eldre enn år 1537, er automatisk fredet, jf. kulturminnelovens § 4. Eksempler på typiske kulturminner i et miljø som dette kan være fangstgroper, kullgroper eller jernvinneanlegg med slagg.

Vi ber derfor Hafslund Kraft AS informere de som skal utføre saneringen, gjøres kjent med meldeplikten etter kulturminnelovens § 8, andre ledd:

«Dersom det under anleggsarbeid eller tilsvarende framkommer automatisk fredete kulturminner, skal arbeidet straks stanses i den utstrekning det berører kulturminnet eller dets sikringssone på 5 meter. Rette myndighet, fylkeskommunen, skal straks varsles i henhold til kulturminnelovens § 8.»

Vi gjør oppmerksom på at det ikke vil medføre kostnader for verken entreprenør eller grunneier dersom det meldes fra om funn. Kulturminnemyndighetene vil isteden være takknemlig for ytterligere en «prikk på kartet», som kilde til ny kunnskap om vår felles kulturarv.

Vi må også be Hafslund Kraft AS underrette fylkeskommunen dersom de planlagte tiltakene utvides i omfang eller arealbruksområder flyttes.

Vennlig hilsen

Håvard Hoftun

Fagleder i arkeologi, seksj. Kulturarv

Gaute Reitan

Rådgiver/arkeolog, seksj. Kulturarv

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg 7.3.2

Fra: [Lise Irene Karlsen](#)
Til: [Kristin Vestmoen](#)
Emne: SV: Rehabilitering Nes kraftverk, sak. 2025/6476
Dato: fredag 19. desember 2025 12:22:01
Vedlegg: [image003.png](#)

Hei Kristin

Takk for oversendt oppdatert kart. Se kommentarene nedenfor med tanke på innspill fra Buskerud fylkeskommune i saken.

Vi viser til kommunikasjon dere har hatt med Buskerud fylkeskommune angående automatisk fredete kulturminner (brev datert 27.11.2025 Nesbyen kommune – Rehabilitering av Nes Kraftstasjon – Uttalelse med hensyn til automatisk fredete kulturminner) og innspill fra Buskerud fylkeskommune gitt i konsesjonspliktsvurderingen (brev datert 11.04.2025 Høringssvar Ål – Gol – Nesbyen kommuner – Nes kraftverk i Hallingdalselva – Konsesjon). Høringssvaret til konsesjonspliktsvurderingen ble lagt fram som orienteringssak i hovedutvalg for næring og innovasjon 03.06.2025, det var ingen merknader til høringssvaret.

Vi har også sjekket ut med samferdsel, men de har ingen merknader.

Når det gjelder vannmiljø er det i området en mindre bekk som kommer ned ved ledevollen, en bekk som kommer ned i sør-enden av arealet (Vannforekomst 012-2816-R, Smedsgården bekkefelt) og Hallingdalselva (Vannforekomst 012-3149-R, Hallingdalselva utløp Hemsil II – Sjong) som går nedenfor Rv 7. I tillegg ligger riggområder og deponi for tunellmasser oppå grunnvannsforekomst 012-968-G Nesbyen. Buskerud fylkeskommune understreker viktigheten av at det tas hensyn til vannmiljø i arbeidet med rehabiliteringen.

Med vennlig hilsen

Lise Irene Karlsen
Seniorrådgiver
Plan og Miljø

Tlf. 932 43 021

Web: www.bfk.no

Vilje til utvikling i fellesskap

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

15.12.2025

Vår ref:

2025/51895

Deres dato:

01.12.2025

Deres ref:

Hafslund Kraft AS

Saksbehandler, innvalgstelefon

Even Tønnesen, 32266992

Innspill - Anleggskonsesjon - Rehabilitering av Nes kraftverk - Hafslund Kraft AS

Vi viser til brev datert 1. desember 2025 med informasjon om at det vil bli søkt om anleggskonsesjon for å rehabilitere Nes kraftverk i Nesbyen kommune. Hafslund Kraft AS ber om informasjon eller opplysninger som er relevant for søknaden til NVE.

Bakgrunn

Hafslund Kraft planlegger rehabilitering av Nes kraftverk fra 1967 som følge av alder og teknisk tilstand. Planlagt omfang vil gi kraftverket en større fleksibilitet, økt produksjonskapasitet og sikre personsikkerheten inne i stasjonen.

Rehabiliteringen omfatter blant annet etablering av riggområder, nytt koblingsanlegg, påhugg til ny kabeltunnel, sanering av eksisterende høyspentlinje og etablering av skredvoll. Riggplassene er planlagt etablert med masser fra ny kabeltunnel.

Statsforvalterens rolle

Vi skal bidra til at tiltak etter energiloven ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser innen landbruk, klima og miljøvern, folkehelse, barn og unges interesser, samfunnssikkerhet og gravplasser. Statsforvalteren skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer innen våre ansvarsområder blir fulgt opp.

Vurdering

Det går fram av oversendelsen at det planlegges en rehabilitering av kraftverket, som i store deler vil utgjøre et større arealbeslag. Vi har følgende innspill og merknader til den kommende søknaden om anleggskonsesjon etter energiloven:

Vannmiljø

Hallingdalselva er et vassdrag med store naturverdier, særlig knyttet til friluftsliv, fritidsfiske og som leveområde for ørret. Vannforekomsten Hallingdalselva utløp Hemsil II – Sjong (012-3149_R) er i [Vann-Nett](#) registret med god økologisk tilstand, mens kjemisk tilstand ikke er klassifisert.

Det må legges vekt på å hindre avrenning av partikler og annen forurensning, særlig nitrogenforbindelser, til vassdraget. Det er viktig at det ikke forekommer avrenning til Hallingdalselva i forbindelse med massehåndtering fra skredvollen og etablering av planlagte riggplasser.

Masseforvaltning og fremmede organismer

Flytting av løsmasser er en av de hyppigste årsakene til spredning av fremmede organismer. Vi minner om forskrift om fremmede organismer § 24:

«Før flytting av løsmasser eller andre masser som kan inneholde fremmede organismer, skal den ansvarlige, i rimelig utstrekning, undersøke om massene inneholder fremmede organismer som kan medføre risiko for uheldige følger for det biologiske mangfold dersom de spres, og treffe egnede tiltak for å forhindre slik risiko, slik som bruk av masser fra andre områder, tildekking, nedgraving, varmebehandling, eller levering til lovlig avfallsanlegg.»

Det er positivt at det planlegges for at riggplassene skal etableres med masser fra ny kabeltunell. Vi forutsetter at det i størst mulig grad benyttes stedegne masser og at eventuelle overskuddsmasser håndteres forsvarlig. I den grad det er behov for større forflytninger av masser vil vi også anbefale fylkeskommunens [veileder for helhetlig masseforvaltning](#).

Landbruk

Strømforsyning er en vesentlig samfunnsinteresse, og vi registrerer at tiltakene ikke medfører direkte omdisponering av dyrket mark. Vi vil likevel understreke at nasjonale jordvernforinger er betydelig skjerpet gjennom den nasjonale jordvernstrategien som Stortinget vedtok i 2023. Jordvernhensynet er forankret i FNs bærekraftsmål, og målet er at tapet av dyrket jord på landsbasis skal være under 2 000 dekar per år.

Selv om rehabiliteringen ikke innebærer omdisponering av dyrket eller dyrkbar jord, kan plassering inntil dyrket mark medføre indirekte konsekvenser. Dette gjelder særlig driftsulemper for landbruket som følge av støy, støv og økt trafikk med anleggsmaskiner, men også mulige konflikter mellom energianlegget og landbruksinteresser. Vi anbefaler at tiltakene planlegges slik at disse konsekvensene minimaliseres. Det bør legges inn en buffer mot dyrket mark, utfyllingsområder bør begrenses i umiddelbar tilknytning til jordbruksarealer.

Naturfare

Vi legger videre til grunn at risiko for naturfare vurderes med tanke på fare for flom, ras og kvikkleireskred. Vi anbefaler NVEs [kartbaserte veileder for reguleringsplan](#) og tilhørende veiledningsmateriell.

Vi legger til grunn at vi får oversendt søknaden til uttalelse.

Med hilsen

Brede Kihle
fagleder
Klima- og miljøvernavdelingen

Even Tønnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Buskerud fylkeskommune
Nesbyen kommune

Postboks 3563
Alfarvegen 117

3007
3540

DRAMMEN
NESBYEN

Statens vegvesen

Hafslund Kraft AS

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Arne Kolstadbråten / 24058357

Vår referanse:
25/347802-2

Deres referanse:

Vår dato:
19.12.2025

Rehabilitering av Nes kraftverk

Vi viser til oversendelse av 02.12.25.

Det er ikke angitt hvilken kommune dette gjelder eller om/hvilke riksveger som blir berørt.

Generelt er byggegrensen langs riksveg 50 m. Alle tiltak, både midlertidige og permanente, nærmere riksveg enn byggegrensen krever særskilt tillatelse dersom ikke annet framgår av godkjent reguleringsplan. Vi viser til veglovas §§ 29 og 30.

Nye avkjørsler til riksveg tillates vanligvis ikke. Eventuell økt bruk av eksisterende avkjørsler må det søkes særskilt om. Dette gjelder både permanent bruk og for eventuell anleggsavkjørsel. Det vises til veglovas §40.

Statens vegvesen Transport og samfunn
Med hilsen

Anders Olav Hagerup
Seksjonssjef

Arne Kolstadbråten

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

HAFSLUND KRAFT AS
Att.Kristin Vestmoen
Postboks 1098
2605 LILLEHAMMER

Deres ref

Vår ref
2025/2302-8

Dato
28.05.2026

Modernisering og oppgradering av Nes kraftverk - uttalelse

Det vises til deres brev av 17.04.2026 om planlagt rehabilitering av Nes kraftverk.

Utbyggingen vil delvis foregå i områder avsatt til LNF-formål i kommuneplanen. Tiltaket vil derfor kreve dispensasjon fra kommuneplanenes arealdel. Dispensasjonen kan behandles parallelt med NVEs saksbehandling, men endelig vedtak kan ikke forventes å foreligge før kommunen mottar kopi av NVEs vedtak.

Nesbyen kommune ser at arbeidene vil påvirke Alfarvegen, som går gjennom anleggsområdet. Alfarvegen er lite benyttet til bilferdsel på den aktuelle strekningen, men er til en viss grad benyttet til tur-, sykkel- og treningsveg. Nesbyen kommune forutsetter skikkelig skilting i anleggsperioden, samt at veien reasfalteres i forbindelse med ferdigstilling av anlegget.

Forprosjektet for sikringstiltak mot skred utført av Skred AS datert 16.12.2025, viser at sannsynligheten for skred på Alfarvegen ikke blir større etter at skredsikringstiltakene er gjennomført. Ettersom sikringstiltakene fører skredmassene i en ny bane nordover, forutsetter Nesbyen kommune at eier av sikringstiltaket (Hafslund) tar ansvar for å holde sikringstiltaket og nedenforliggende områder inklusive Alfarvegen ryddet for skredmasser i forbindelse med framtidige skred.

Nesbyen kommune forutsetter også at Hafslund tar kostnadene med eventuelle utskiftninger av kulverter under Alfarvegen som følge av endrede vannveier pga. skredsikringen.

Nesbyen kommune legger til grunn at det er inngått avtale med grunneierne før arbeidet starter.

Med hilsen

Svein Magne Bråten Juvhaugen

Beredskaps- og kvalitetsleder

Dokumentet er elektronisk og inneholder derfor ikke signatur

HAFSLUND AS
Postboks 990 Skøyen
0247 OSLO

Vår ref.: 2025/6476-16

Deres ref.:

Dato: 07.05.2026

Nesbyen kommune - Uttalelse til høring av søknad om anleggskonsesjon etter energiloven for modernisering og oppgradering av Nes kraftverk

Vi viser til brev av 20. april 2026 med forespørsel om Buskerud fylkeskommunes uttalelse til søknad om anleggskonsesjon for modernisering og oppgradering av Nes kraftverk.

Tiltaket er vurdert ut fra fylkeskommunens rolle som regional planmyndighet, forvalter av fylkesvei, fagmyndighet for kulturminnevern og prosessmyndighet etter vannforskriften. Buskerud fylkeskommune har følgende merknader til varselet:

Kort om saken

Hafslund Kraft AS søker om anleggskonsesjon for modernisering og oppgradering av Nes kraftverk. Nes kraftverk er et vannkraftverk ved Sjong som ligger ca. 4 km nord for Nesbyen sentrum.

Det søkes nå om anleggskonsesjon etter energiloven for oppgradering og utskifting av elektriske anlegg. Tiltaket omfatter utskifting/revidering av store deler av turbin, generator og tilhørende høyspenningsanlegg. I tillegg til arbeider innendørs vil det være permanent arealbehov utendørs som følge av oppbygging av nytt høyspenningsanlegg utenfor ny kabeltunnel og deponering av tunnelmasser.

For å kvalifisere saken til «hurtigspor» behandling hos NVE kreves det bl.a. at søkeren har hatt prosess med kommune, fylkeskommune, Statsforvalter og andre relevante myndigheter, og det ikke har kommet noen vesentlige innvendinger mot planene.

PLAN plan og miljø

Postadresse: Postboks 3563, 3007 DRAMMEN
Besøksadresse: Hauges gate 89, 3019 Drammen
Telefon: 32 80 85 00

E-post: post@bfk.no
Internett: www.bfk.no
Org.nr.: 930580260

Merknader

Vi viser til vår tidligere uttalelse i saken (e-post datert 19.12.2025 og vår uttalelse til NVE sin høring om vurdering av konsesjonsplikt for økt slukeevne og installert effekt i Nes kraftverk datert 11.04.2025) og legger til grunn at de følges opp i den videre behandlingen. Utover det har fylkeskommunen vurdert søknad om anleggskonsesjon og har følgende tilbakemeldinger.

Hensyn til nyere tids kulturminner

De planlagte arbeidene på Nes kraftverk vil ikke berøre kulturminner eller kulturlandskap av regional eller nasjonal verdi. Vi har derfor ingen merknader til tiltaket.

Hensyn til automatisk fredete kulturminner

Det planlagte tiltaket berører ingen kjente automatisk fredete kulturminner. Vi viser til vår forhåndsuttalelse i saken, datert 27.11.2025 (vårt saksnr. 2025/16190-4). Vi har ingen nye merknader til tiltaket.

Vennlig hilsen

Katrine Gamborg Thomassen
Rådgiver

Sara Norup

Dokumentet er elektronisk godkjent

Saksbehandler nyere tids kulturminner: Jørn Erik Jensen

Saksbehandler automatisk fredete kulturminner: Merethe Osiris Kjølberg

Kopi til:

NESBYEN KOMMUNE

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

05.05.2026

Vår ref:

2025/51895

Deres dato:

20.04.2026

Deres ref:

VHST/1640886

HAFSLUND KRAFT AS

Postboks 1098

2605 LILLEHAMMER

Saksbehandler, innvalgstelefon

Even Tønnesen, 32266992

Nesbyen - Uttalelse til høring for modernisering og oppgradering av Nes kraftverk - Hafslund Kraft AS

Vi viser til oversendelse datert 20. april 2026.

Bakgrunn

Det fremgår av oversendelsen at Hafslund Kraft AS planlegger å sende inn en konsesjonssøknad til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om rehabilitering av Nes Kraftverk i Nesbyen kommune.

Vi uttalte oss til saken, i vårt brev datert 15. desember 2025, med merknader knyttet til vannmiljø, masseforvaltning, landbruk og naturfare. Hafslund Kraft har vurdert at oppgraderingsprosjektet heller kan sendes gjennom en hurtigsporsak til NVE. Dette krever forhåndsuttalelser fra blant andre kommunen, Statsforvalteren og fylkeskommunen.

Statsforvalterens rolle

Vi skal bidra til at tiltak etter energiloven ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser innen landbruk, klima og miljøvern, folkehelse, barn og unges interesser, samfunnssikkerhet og gravplasser. Statsforvalteren skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer innen våre ansvarsområder blir fulgt opp.

Vurdering

Vi viser til vår tidligere uttalelse (vedlagt) og legger til grunn at denne følges opp i den videre behandlingen. Det fremgår av oversendelsen at traktorveien som tilknytter jordene ved gbnr. 50/1 i nord og gbnr. 76/36 sør for kraftverket, planlegges forsterket for å tåle massetransporten som skal bort til massedeponiet. Videre fremgår det at veien er planlagt tilbakeført til dagens stand etter endt byggetid.

Vi mener det er uheldig at arealbeslaget har økt og planlegges ut i dyrket mark. Vi er kritiske til om tilbakeføring av veien faktisk vil bli gjennomført når arealet har blitt påført masser. I hvilken grad den

planlagte veien i praksis vil være reversibel og hvilke forutsetninger som skal til for å tilbakeføre arealet til dyrket mark etter endt anleggsarbeid, bør belyses.

Utover dette har vi ingen ytterligere merknader ut fra nasjonale og viktige regionale interesser innenfor våre ansvarsområder.

Vi ber om å få tilsendt vedtaket.

Med hilsen

Brede Kihle
fagleder
Klima- og miljøvernavdelingen

Even Tønnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Nesbyen kommune
Buskerud fylkeskommune

PB 5091 Majorstuen
Alfarvegen 117
Postboks 3563

0301	OSLO
3540	NESBYEN
3007	DRAMMEN